

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: **UNIONE PUBBLICITA' ITALIANA S. A., MILANO.**

Tokio, 18. aprila s. S 1. majem se bo uveljavljal zakonski dekret o organizaciji posrednega protiletalskega obrambnega zbora, ki bo imel svoje oddelke na vseh tovarnih in potniških ladjah. Ti oddelki, ki bodo služili topovom in strojinam na japonskih ladjah bodo vključeni v okvir splošne protiletalske obrambe.

Izgledi letošnje sladkorne kampanje v Evropi

Zanimiva razmatrivanja znanega nemškega sladkornega statistika F. O. Lichta

Znanj magdeburški sladkorni statistik F. O. Licht je priobčil te dni izčrpano poročilo o položaju posevkov sladkorne pese v Evropi v letošnji pomladi. Samo po sebi umevno je, piše Licht, — da bo prinesla dolga, ostra zima gotovo zakasnitev tudi v posevkih sladkorne pese. Navadno se seje v srednji Evropi sladkorno peso v prvi in drugi tretjini aprila, v južni in jugovzhodnih pokrajinah nekaj tednov prej, v severnih deželah pa nekaj tednov pozneje. Samo po sebi torej v tem pogledu še ni nič zamujenega. In če bo vreme ugodno, se bo dalo še vedno opraviti nekaj dela v zvezi s sejanjem sladkorne pese na račun drugih nujnih poljskih del. Lahko torej računamo s tem, da bo sladkorna pesa v Evropi večinoma posejana še normalno. Sicer so pa izkušnje zadnjih let pokazale, da lahko dobro obrodí še ob koncu aprila ali v začetku maja sejana sladkorna pesa, če je vreme poletni in jeseni ugodno. Glede setve sladkorne pese v Evropi torej še ni nič izgubljenega. Seveda čakajo zdaj pridelovalce sladkorne pese tedni posebno nujnega dela. Tudi v zadnjih letih je bilo navzile neugodnemu vremenu vedno mnogo dela. Spomladi 1942 v tem pogledu ne bo nič drugače.

Vočidelj važnosti pridelovanja sladkorne pese prav med vojno je bilo poskrbljeno za to, da dobe pridelovalci potrebne delovne moči, gnojila in pogonska sredstva. V prvi vrsti so bila razdeljena gnojila, ker rabi sladkorna pesa mnogo gnojila, če naj dobro obrodí. Tudi odkupne cene za sladkorno peso so bile v mnogih državah zvišane. V Nemčiji bo treba zagotoviti vsaj dotedanji obseg posevkov sladkorne pese. Zato bo poskrbljeno za primerno ceno. Pridelovalcem so bile pravčasno dane na razpolago potrebne delovne moči, gnojila in pogonska sredstva. Sladkorna tovarne so sporočile vsem pridelovalcem, da jim bodo lahko letos dobavili 120 odstotkov običajne letne količine. Na podlagi teh ukrepov smemo pričakovati, da bodo ostali posevki sladkorne pese v Nemčiji spomladi 1942 na isti višini, kakor lani, če se še ne bodo povečali. Tudi za českoslovaški Protektorat se lahko računa s posevki sladkorne pese, odgovarjajočimi potrebam časa. V bivši Poljski se razmere vedno bolj normalizirajo. Produktivna kapaciteta se je tam s pristopom galitskih sladkornih tovarn povečala.

O Slovaški lahko rečemo, da ji bodo delovne moči in semen zadostovale za normalne posevke sladkorne pese. Na Madžarskem bo posejane sladkorne pese leto približno toliko, kakor lani. V Franciji računajo z znatno večjo površino zasejane zemlje, ker so cene sladkorne pese odnosa sladkorja močno poskočile in tudi zaradi drugih ugodnosti. Lani se je povečala površina s sladkorno peso zasejanega polja od 120.000 na 226.000 ha, za leto pa računajo z 240.000 ha. V Belgiji je dolga zima znatno zadržala poljska dela. Posevki sladkorne pese se ne bodo mnogo razlikovali od laniških. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da bi ostalo po možnosti tako, kakor je bilo lani. Na Holandskem so razmere približno take, kakor v Belgiji. Boje se pa, da letos ne bo posejane toliko sladkorne pese, kakor lani.

Na Hrvaškem si prizadevajo posejati čim več sladkorne pese. V Srbiji sam; bo zasejanih s sladkorno peso 50.000 ha, v Banatu pa 10.000 ha. V Rumuniji bo delala sladkorna industrija v znatno večjem obsegu kakor lani in prejšnja leta. Površina s sladkorno peso zasejanega polja se bo že zaradi priključitve novih pokrajin znatno povečala. V Italiji bo zasejanih s sladkorno peso 170.000 ha. Za generalni komisarjat Letonske je bilo določeno, da mora biti zasejanih s sladkorno peso najmanj 20.000 ha.

Iz obširnih poročil o nemških četah zasadenih pokrajinah Sovjetske Rusije, kjer se prideluje sladkorna pesa, je le malo vesti. Tako so nedavno poročali, da je državni komisarjat za Ukrajino odobril pogodbo o sladkorji pesi za tekoče leto. Ta pogodba določa stalne cene sladkorne pese, brezplačno oddajo olupkov v razmerju do oddane pese, dodelitev sladkorja do 400 g za vsak metriski stot oddane sladkorne pese itd. Nedvomno bo znala nemška temeljitost in smotrnost organizirati tudi proizvodnjo sladkorja v Ukrajini, da bo mogla prispevati odnosa sladkorna industrija svoj delež k prehrani nemških okupacijskih čet in domačega prebivalstva. Nasproti temu stoječih težkoč pa v očigled razdeljanju ne smemo podcenjevati, tako zaključuje Licht svoja zanimiva razmatrivanja o izgledih letošnje sladkorne kampanje v Evropi.

blaga. Zaradi prodaje piškotov Janke Karel, pek, Rožna dolina, V-15, 20 dni zapora, 1000 lir kazni, 30 dni zapora lokala in zaplomba blaga. Zaradi neupravičenega prejema živilskih nakaznic Gabrijela Ivan, zasebnik, Beethovnova 15; bil je aretiran in naznanjen državnemu tožilstvu. Zaradi nedovoljene prodaje mesa in zaradi zvišanja cen Kham Zofija, gospodinja, Musolinijev trg 8, in Starič Marija, prodajalka, Domobranska 1, vsaka po 20 dni zapora in 1000 lir globe. Zaradi prodaje mesa v preprovanih dnevi, zaradi prodaje racioniranih živil brez živilskih izkaznic ter zaradi nakupa kruha brez nakaznice Karla Matel, restavratore Uniona, Miklošičeva 11, 1000 lir globe in 15 dni zapora lokala.

Veletrgovina z oblačilnimi predmeti

Ljubljana, 18. aprila. Drugi odstavek okrožnice Visekega Komisarjata VIII, št. 30-127 z dne 28. marca 1942 je marsikdo tolmáčil tako, kakor da bi se morala trgovska veleprodajata, ki ni vključena v prvi ravnokar objavljeni seznam, smatrati za trgovine na drobno. Takšno tolmáčenje se zavrača.

Za sedaj in vse dotedaj, dokler ne bodo objavljeni dokončni sezname veletrgovinj, ki jim je dovoljeno svobodno dobavljanje, naj podjetja, ki so doslej trgovala na debelo, prodajajo po tem sistemu še nadalje, to se pravi, samo trgovcem na drobno, proti odvzemu nabavnici.

Ker je omenjenim podjetjem med tem časom prepovedano svobodno nabavljanje, bodo čim prej izšla navodila, po katerih jim bo to omogočeno z novimi nabavnimi po posebnem postopku, ki se sedaj še proučuje.

Da se torej prepričajo napačna tolmáčenja, ki bi lahko zavedla v zmotno zainteresirana podjetja, se pojasnjuje, da se podjetja, ki niso obsežena v prvem seznamu, še nadalje začasno smatrajo, kar se tiče prodajnega sistema, za veletrgovine in kot take so morale naznaniti svoje zaloge neprekinjeno tekočnega blaga ter se opozarjajo, da so v pogledu njih preskrbovanja z blagom v teku posebna določila.

Za Visekega Komisarja: načelnik VIII. oddelka.

Nov spored v Veselem teatru

Ljubljana, 18. aprila. Danes ob 18.30 bo v dvorani Pokrajinske delavske zveze na Miklošičevi cesti premiera novega sporeda v Veselem teatru, ki je po številu že 19. in po kakovosti brez dvoma svojevrstnost. Vesele gledališče nam je tudi to pot napravilo prijetno presenečenje in bo dajalo več točk vsebujočo šaljivo predstavo.

Vodstvo Veselega teatra je uvedlo nekatere novosti, ki bodo občinstvu v veliki meri olajšale obisk priljubljenega gledališča. Odslej se bodo predstave vršile vsako soboto in nedeljo. Ob sobotah bodo predstave ob 18.30, ob nedeljah pa ob 16. in 18.30. Dosedanjih ob 14.30, 16.30 in 18.30. Zadnja predstava v nedeljo bo po novem zaključena ob 20. Na ta način bo tudi občinstvu, ki stanuje na periferiji, omogočeno, da se s poslednjim tramvajem odpelje domov. Vsak spored pa bo obsegal šest predstav. Na ta način nam bo Vesele teater vsakih 14 dni nudil povsem nov spored. Na današnji premieri bo nastopil tudi znani Adamičev jazz, ki ga je občinstvo že delj časa pogrešalo.

Devetnajsti šaljivi spored obsega več novih točk, med njimi: skeč »Pravi moški«, ki ga bo podajal Gorinšek, nadalje bo isti igralec nastopil v točki »Pri telefonu«, sledil bo Verdonikov kuplet, glasbene točke, nato šaljiva enodejanka »Ojlo štorklja«, kjer bo nastopalo vse osebe. Verdonik bo igral učitelja, Kovčič župana, G. Kovčičeva mater županjo, gđ. Gorinškova mestno klepetuljo, Pirnat piskroveza itd. Konferanše bo, kakor navadno, oskrbel Božo Podkrajšek, ki je za ta spored pripravil obilico dovtipov.

Novi spored bo nedvomno privabil mnogo občinstva, zato opozarjamo, naj si vsak kupi vstopnico v predprodaji, ker sicer bo moral predstavo dolgo čakati in se mu celo utegne zgoditi, da bo prišel do blagajne šele ko bodo vstopnice razprodane.

Novi grobovi

Umrli so v Ljubljani od 10. do 16. aprila. Vračko Maks, p. Ananija, 74 let, O. F. M., Marijin trg 4, Pečnik Fani, rojena Hajek, 81 let, zasebnica, Cesta v Rožno dolino 42, Andolšek Jože, 35 let, sin učitelja, Breže - Ribnica, Triller Ivan, 42 let, mestni seziški delavec, Cesta dveh cesarjev 123, Korbar Marija, rojena Orehovec, 56 let, zasebnica, Sv. Florjana ul. 13, Klenovšek Jožefa, 70 let, žena rudarja, Vidovdanska c. 9, Vidmar Marija, rojena Jeras, 72 let, zasebnica, Japljeva ulica 2, Vurnik Ivan, 18 let, dijak VIII. r. gimnazije, Dobrolova 12, Prijatelj Ivana, rojena Remškar, 48 let, zasebnica, Podjunska 21, Šušteršič Anton, 69 let, blag. mest. hran. ljubljanske v pokoji in lastnik trdnice M. Tičar, Igriska ul. 6, Lexander Kristina, 77 let, gospodinja, Vidovdanska c. 9, Cuznar Bojan, 21 let, žel. uslužbenec, Cernetova ul. 29, Zupančič Uršula, rojena Pivk, 45 let, žena delavca, Korščeva ul. 8, Zupančič Anton, 20 let, delavec, Korščeva ul. 8, Voglar Anton, 35 let, privatni uradnik, Jenkova ulica 18, Gerlica Ivan, 56 let, poduradnik TPD, Aleksandrova 14, Winkler Friderik, 66 let, železničar v p. Glinica 17, Učakar Ignac, 66 let, čevljarški mojster, Vodmatska 15, Vrbetič Marija, sestra Krescencija, 38 let, usmiljena sestra sv. V. P., Slomškova ulica 20, Jesenko Marija, rojena Učak, 73 let, vdova po banč. uradniku, Cerkvena 21, Kunth Julija, 63 let, učiteljica v p., Idrjska ul. 5, Štibel Franciška, rojena Cimperman, 47 let, žena krojaškega pom., Cerkvenik Elizabeta, 69 let, vpok. delavka tob. tov., Cesta v mestni log 9, Špetič Terezija, rojena Gregorič, 67 let, soproga slikar. mojstra, Ciber Zora, rojena Mrak, 43 let, soproga sadlarskega, Srbska ulica 7, Föderberg Advin, 85 let, višji davč. upravitelj v p., Karlovska c. 15, — V ljubljanski bolnici so umrli: Poljšak Julijana, 28 let, gospodinj. ska pomočnica, Sv. Florjana ul. 20, Voglar Emilija, 47 let, učiteljica v p., Trdinova ul. 2, Perko Franc, 41 let, tapetniški po-

močnik, nastalno bivališče, Vidovdol Marjeta, 38 let, šivilja, Blato 8, Dolenja vas, Kočevje, Prijatelj Jožef, 11 let, sin posestnika Ivana, Dol. Retje 2, Kopitar Marija, rojena Cesar, 59 let, vdova po žel. delavcu, Ljubljanska 9, Živanovič Ljubomir, 57 let, bivši polkovnik, Kotnikova 17, Dornič Franc, 87 let, onemogel delavec, Zaloška c. 187, Repanšek Marija, 70 let, zasebnica, Ambrožev trg 9, Pipan Roza, 56 let, snalžka, Oražnova 13, Colnar Marija, 59 let, zasebnica, Ježica 17 — Ljubljana.

Iz pokrajine Gorizia

— S 3600 topoli zasajeno staro pokopališče. Staro pokopališče v Grazignu je bilo v smislu dogovora med predstavniki občine ter poveljstva gozdne milice zasajeno s 3600 mladimi topoli.

— Žrtev plazu. Pri Novacih pri Circhlini so našli telo mrtvega moškega, ki je postal očitno žrtev nekega plazu pred dvema mesecema. Domnevajo, da gre za truplo nekega Frelia Zolee iz Gorizije.

— Mestna občina v Goriziji objavlja, da je bilo dne 16. aprila pet rojstev in 4 smrti primeri.

S Spodnje Štajerske

— Novi grobovi. Na Pobrežju pri Mariboru je umrl zasebnik Franc Stander, star 83 let. V graški bolnici je umrl vstopnik vodja zemljiške knjige Avgust Grejan iz Maribora, star 63 let. Pokopan je bil v Mariboru. V Ptujju je umrl vpokojeni gimnazijski ravnatelj dr. Josip Komlanec.

— Mariborčan odlikovan. Stalni zdravnik dr. Herman Košič je bil odlikovan za hrabrost z železnim križcem II. stopnje.

— Kazen za poslušanje tujih radijskih postaj. Kazenski oddelek poveljstva varnostne policije in varnostne službe na Spod. Štajerskem je obsodil 41-letnega Franca Ferluga iz Ruš na pet let ječe, ker je poslušal tuje radijske postaje in širil njihove vesti. Mihael Kolander iz Vidma pri Krškem je bil obsodjen na dve leti ječe, Josip Seher iz Dolskega pa na 3 leta ječe tudi zaradi poslušanja tujih radijskih postaj.

— Težka prometna nesreča. Na Tezmem pri Mariboru je padel 63-letni hlapec Janez Lešnik z voza, naloženega z drvmi. Kolesa so šla čezenj ter mu prizadejala težke poškodbe na glavi in na nogah. Prepeljali so ga v bolnico.

— Gibanje prebivalstva v Apačah. V prvem četrtletju tekočega leta je bilo v Apačah več rojstev kakor lani in istem času. Rojenih je bilo 32 otrok, od katerih sta dva umrla. Poročila so se v tem času Lovrenc Lenarčič z Roza Kranjc, Jakob Lavšovec s Terezijo Košar, Friderik Šišek z Marijo Steger, Anton Serec z Antonijo Spindler, Rudolf Hostialek z Ivanko Kern, Janez Tašner s Kristino Vresnik, Josip Knežič s Terezijo Bauman, Leopold Fašing z Rozo Crnko, Henrik Poš z Marijo Berger, Oton Krause s Terezijo Spindler, Janez Kardinar s Terezijo Tonek, Anton Ogrin z Marjano Cervek, Janez Gelsler z Leopoldino Temel, Umrli so pa: Ljudmila Bauman, Franciška Barbarič, Anton Konrad, Aleksander Vrečič, Marija Konrad, Analijsa Belec, Gregor Rola, Franc Kimik, Barbara Feller, Barbara Györek, Janez Hödl, Josip Lederhas, Dominik Simončič, Terezija Seidel in Franciška Bračko.

— Še 23 državnih žrebcev za spodnještajersko konjerejo. Spodnještajerski konjereji so dobili iz Nemčije še 23 državnih žrebcev za pospeševanje konjereje.

— Težke posledice epileptičnega napada. V neki hiši v Mariboru je vrgla božjast 44-letnega delavca Nikola Mihaliča iz Hrvaške. Padel je po stopnicah in se močno pobil. To je videla v bližini stoječa 29-letna delavka Marica Ilašević tudi iz Hrvaške in ustrašila se je tako, da se je onesvestila. Oba so prepeljali v bolnico.

— Gibanje prebivalstva v Laškem in Vuzenici. V Laškem je bilo od 6. do 13. t. m. rojenih 5 otrok. Poročila sta se Anton Golec in Silva Šaler, umrla sta pa Alojzija Pakj in Stefan Ancin. V Vuzenici je bil rojen v istem času 1 otrok, poročila sta se Alojz Fährnich in Margarita Hresnik, umrla je pa Julijana Lipšnik.

Radio Ljubljana

NEDELJA, 19. APRILA 1942-XX

8: Poročila v slovenščini. 8.15: Poročila v italijanščini. 8.30: Koncert organista Marcela Sinatra. 11: Prenos pete maše iz bazilike Presv. Oznajenja v Firenci. 12: Razlaga evangelija v italijanščini (Zappaterreni). 12.15: Razlaga evangelija v slovenščini (P. Sekovanič). 12.35: Fantje na vasi (spremlja kmečki trio). 13: Napoved časa — Poročila v italijanščini. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.20: Pojte z namj — Orkester vodi dirigent Angelini. 13.45: Pesmi vojne časa. 14: Poročila v italijanščini. 14.15: Radijski orkester in komorni zbor vodi dirigent Šijanec: Opera glasba. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Kafol Franc: Skropljenje sadnega drevja — predavanje v slovenščini. 17.35: Šrnel Ljubljana. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Pisana glasba. 20: Napoved časa — poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.40: Fantazija znanih filmskih pesmi — orkester vodi dirigent Spaggiari. 21: Koncert sopranistke Ksenje Kušejeve in basista Toneta Pearoviča. 21.30: Ranzatjeva glasba — orkester vodi dirigent Petralia. 21.5: Koncert čelista Kamila Oblacha. 22.45: Poročila v italijanščini.

PONEDELJEK, 20. APRILA 1942-XX

7.30: Poročila v slovenščini. 7.45: Slovenska glasba — v odmoru (8.) napoved časa. 8.15: Poročila v italijanščini. 12.15: Koncert altistke Bogdane Sturm-Stritarjeve (pri klavirju Marian Lipovšek). 12.40: Duet harmonik Malga. 13: Napoved časa — poročila v italijanščini. 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.20: Filmska glasba — Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza. 14: Poročila v italijanščini. 14.15: Radijski orkester vodi dirigent D. M. Šijanec: Slovenska glasba. 14.45: Poročila v slovenščini. 17.15: Koncert violinista Alberta Demejla in pianista Marijana Lipovška. 19: »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v italijanščini. 19.45: Lahka glasba. 20: Napoved časa — poročila v italijanščini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini. 20.30: Pesmi vojne časa. 20.40: Simfonično vokalni koncert vodi dirigent Armando La Rosa Parodi, sodeluje sopranistka Jolanda Magnoni in tenorist J. Lauri-Volpia. 22.15: Koncert Adamičevega orkestra. 22.45: Poročila v italijanščini.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 18. aprila: Apolonij. Jutri: Nedelja, 19. aprila: Ema, Leon IX.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matca: Vizija na jezeru. Kino Sloga: Ves svet se smeje. Kino Union: Bela ladja. Kino Moste: —

Veseli teater premiera 19. programa ob 18.30 v Delavski zbornici.

Umetnostna razstava v galeriji Obersnel na Gosposvetjski cesti.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kinematografi nespremenjeno. Veseli teater ob 16. in 18. v zbornici.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Bakarčič, Sv. Jurij trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20 in Murnayer, Sv. Petra cesta 78.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo bo opravljal od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. jutraj mestni zdravnik dr. Guido Debelak, Bleiweisova cesta 62, telefon št. 27-29.

Naše gledališče

DRAMA

Sobota, 18. aprila: ob 17.30 IFIGENIJA. Izven.

Nedelja, 19. aprila: ob 14. JURČEK. Mladinska predstava. Izven. Cene od 15 lir navzdol. Ob 17.30 VODA. Izven. Zelo znižane cene od 12 lir navzdol. Ponedeljek, 20. aprila: Zaprt.

OPERA

Sobota, 18. aprila: ob 15. PRODANA NEVESTA. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol.

Nedelja, 19. aprila: ob 14.: Sv. Anton, vseh zabujenih patron. Izven. Ob 17.30: Don Pasquale. Izven.

Nov kokošji rod

Ljubljana, 18. aprila. Prvo letošnje umetno valjenje jajc gre h koncu. V ponedeljek bodo rejci prevzeli v društveni pisarni izvaljene piščance. Med tem pa je pripravljenih novih 600 jajc, da se vlože takoj, ko bodo piščanci prvega valjenja izvaljeni. In nato bo društvo še tretjič izvedlo umetno valjenje tako, da bodo ljubljanski rejci pomnožili svojo kurjerejo za preko 1000 mladih živali. Lahko bi jih bilo 1500, če ne bi bila izbira valilnih jajc tako slaba.

Plemenske kokoši, ki ne dobe dovolj zrnate piče, ne nudijo najboljših valilnih jajc. Rejci pa so tudi premalo odbrali in so prodajali jajca jarcje za valilna jajca, čeprav so le jajca starejših plemenskih kokoši v to svrhu uporabna. Ker so bila valilna jajca draga — po pet lir kos — je bilo zelo neprimerno, da niso rejci pazili na prvostnost dragih valilnih jajc. Le nekateri rejci so oddajali res najboljše, izbrano blago.

V ponedeljek 20. t. m. bo društvo ves dan oddajalo v pisarni izvaljene piščance in morajo priti ponje vsi rejci, ki so oddali jajca.

Iz pokrajine Trieste

— Smrt skvadrista E. Remondinija. V bolnici kraljice Helene je umrl skvadrist Enrico Remondini. Pokojnik je bil rojen v Triestu 1.1901. Bil je med prvimi občani, ki se je uvrstil med skvadriste. Udeležil se je abesinske in sedanje vojne.

— 22 vojakov birmanov. V škofijski kapeli v Triestu je podelil škof mons. Anton Santin 22 vojakom zakrament birme. Birmanju so prisostvovali tudi vojaški poveljniki. Botri birmancem so bili njihovi vojni tovariši.

— Prva »gledališka sobota« bo danes ob 15. uri v Verdijevem gledališču. Predstavo je organiziral Dopolavoro v dogovoru z gledališko skupino Maltagliati-Cimara, ki bo uprizorila eno svojih najučinkovitejših komedij.

— Literarni večer je bil sinoči v prostori italijansko-nemškega društva v ulici Rossini. Svoja dela je bral nemški pesnik Joachim von Goltz.

— Dijakinje so obiskale vojne ranjence v Capodistiri in so jih obdarovale s številnimi darili.

Iz razpravne dvorane okrajnega sodišča

kjer je dan za dnevno veliko prometa, a malo poslušalcev

Ljubljana, 18. aprila. Pred razpravno dvorano okrajnega sodišča, znano sobo št. 28, je vedno mnogo čakalcev. Vrata se tu pa tam odprejo in skupina običajno se najbližje vratom je na vrsti, za njo pa se primakne bližje druga. Tu pred vrati sobe, kjer naj bi padla odločitev, se nekateri tožbeni nasprotniki skušajo še pomiriti po svoji iniciativi, medtem ko se drugi zopet skrbno odklikajo, da ne pridejo preblizu skupaj in jim ni treba odbijati poravnalnih ponudb.

V dvorani sami pa običajno ni mnogo ljudi. Za malenkostne zadeve razen v najožjem prizadetem krogu običajno ni zanimanja. Tožitelji, obtoženci, tu pa tam odvetniki, nekaj priči in sodnik z zapisničarjem tvorijo ves zbor nastopajočih. In prav je tako. Saj so zadeve, ki se v tej dvorani obravnavajo velikokrat tako žalostne, obnem pa tako intimne, da je boljše, če ne pridejo na uho večjemu številu poslušalcev.

Ljubezen, ki se je končala pred sodiščem

Zofka je postavno, razvito dekle. Čeprav so okusi zelo različni, vendar nedvomno ne spada med krasotice. Gotovo pa ima svoje čare, ki so morda še več vredni in trajnejši kakor blesteča lepota.

Pred nedavnim se je spoznala z Janezom. Fant je visok, širokih ramen, kakor ustvarjen za Zofko. Nos se mu sicer nekoliko viha navzgor, toda huda napaka to ni. Ko bi le bilo vse drugo v redu, ta malenkostna hiba bi se izgubila sama po sebi v očeh zaljubljenke. In Zofka je bila v Janeza zelo zaljubljena. Tega ni mogla skriti niti na razpravi. Čeprav je trmoglavito vztrajala, da mora biti Janez kaznovan za vse žalitve in lahke telesne poškodbe, ki jih je prizadel, je vendar skrivaj skilila proti njemu. Njene oči so izdajale govorilo, da ji prav za prav ni za obsodbo, da bi le rada svojega Janeza nazaj. Toda Janez ni bil dostopen.

Kako in kaj ne vemo natančneje. Po vroči ljubezni je nekdo prišlo med Zofko in Janezom do hudega poloma. Janez je Zofko nagnal s predmestnimi psokami, povrhu jo pa še nabunkal. Bržkone tega »darila«

ni zakrivila Zofka, kajti med tem ko se je ona še vedno poskušala poravnati z Janezom in ga je pozivala, naj preklicuje svoje obdolžitve ter hodila za njim, v upanju, da bo spet vse dobro, je Janez že hodil na sprehod z drugo...

Zofka se je končno odločila za sodišče. Pred sodnikom je Janez že ni hotel več poznati. »Gospodična sem in gospodična tja.«, nekdo pa je bila gotovo njegov »cofeke«. Dejanja in žalitev Janez ni zanikal. Izjavil pa je, da je pripravljen poravnati se. Toda Zofka o tem ni hotela nič slišati. Sodnik je obsodil Janeza na 150 lir pogojno. Tako se je odigralo zadnje dejanje ljubezni, kjer je Zofka konec koncev vendarle povlekla ta krajši konec, čeprav je dobila zadoščenje za žalitve.

Bolno vino prodajajo

Zanimiva je bila razprava proti nekemu izjanskemu gostilničarju, obtoženemu po zakonu o vinu, da je prodajal bolno, ciklano vino. Takih razprav je bilo zadnje čase že več. Pri tem pa je imel sodnik celo sam nekaj izkušenj. Nekdo je bil navzoč pri odvzemu vina za pregled, za katerega je menil, da je dobro, pa je kasneje kemik na preiskavo na splošno presenečenje pokazala, da je bolno.

K obtožnici je vedno priložen izvid Higienškega zavoda o izidu kemične analize. Da pa ugotdi obtožencu, ki je na vse kriplice zatrdel, da vino ni bilo pokvarjeno. Se povabi kemika, ki te analize pri Higienškem zavodu dela, k razpravi. Toda zaslišanje ni dalo drugega rezultata, kakor ga je izkazal že pisemen izvid. Ni nobene možnosti, da bi se vino pokvarilo med časom, ko je bilo odvzeto in ko je bila izvedena analiza.

Gostilničar je pripeljal s seboj tri priče, ki naj bi potrdile, da vino, ki ga je analiza proglasila za bolno, ni bilo ciklano. Vse so izpovedale za gostilničarja ugodno, trdeč, da je vedno tožil dobra vina in da one, ko so pile omenjeno vino, niso ugovarile, da bi bilo bolno. Toda njih pričevanje proti uradnemu izkazu Higienškega zavoda ni zaleglo. Sodnik je gostilničarja obsodil na 50 lir kazni in 38 lir povprečnine.

Klešnik Viktor, trgovec, Poljanska 49, je bil kaznovan z zapornom 5 dni in globo 500 lir; Šušteršič Peter, zastopnik, Igriska 6, z zapornom 10 dni in globo 300 lir.

Zaradi opustitve vidnega naznačenja cen Magdalene Ana, prodajalka, Florjanska cesta z globo 200 lir; zaradi prodajanja čaja brez dovoljenja Josp Grom, trgovec, Vidovdanska 18 na 10 dni zapora, 1000 lir globe zaradi tega, ker je prodajala zdrob v juhi Masten Mara, gostilničarka, Tržna ulica 6 na 10 dni zapora, 200 lir kazni in se ji gostilna zapre za 30 dni. Zaradi nedovoljenega nakupa moke Kozjek Franc, slašičar, Močnikova 13, 10 dni zapora, 1000 lir kazni; zaradi neprijavljenosti kovin Martinčič Avgust, mehanik, Ulica 29, oktobra 14, na 10 dni zapora in 1000 lir globe; zaradi opustitve prijave koruze Grčar Anton, posestnik, Tyrševa 58, na 500 lir globe; zaradi opustitve prijave blaga Šemer Marija, natakarka, hotel Metropol, 30 dni zapora, 1000 lir globe in zaplomba blaga. Zaradi nakupa tkanin z odrezki za drugo četrtletje Rogelj Marija, posestnica, Brezovica 7, 10 dni zapora, 1000 lir globe. Zaradi tihotapljenja fibila in moke Hostnik Marija, posestnica, Roje 2, 10 dni zapora, 500 lir globe in z zaplombo blaga. Zaradi nedovoljenega nakupa piškotov Kroppe Franciška, mlekarica, Erjavčeva 2, 20 dni zapora, 1000 lir globe in 30 dni zapora lokala. Tudi se je izrekla zaplomba

Kaznovani trgovci in obrtniki

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list Ljubljanske pokrajine« št. 30. z dne 15. aprila 1942-XX. E. F. objavlja zakone in ukaze Kraljevine Italije: kr. uredbi z dne 26. decembra 1941-XX, št. 1583. — Razširitev osnovnih zakonov Kraljevine na ozemlja, priključena s kr. ukazom z dne 3. maja 1941-XX, št. 291 in z dne 18. maja 1941-XX, št. 452 in naredbo Visokega Komisarja: določitev časa za zatemnitev.

— Izvoz zelenjave in sadja iz Italije. Da bi bilo mogoče dvigniti izvoz sadja in zelenjave iz Italije do najvišje dosegljive stopnje, je očitna potreba oskrbeti industrijo čimprej s primernimi ohlajevalnimi in zamrzovalnimi napravami za te izdelke. Na izpodbudo nekaterih zasebnikov so bile doslej v Italiji zgrajene skromne zadnje naprave z uvoženimi stroji, ki so sposobni pripraviti komaj 17.000 ton proizvodov v zamrznjenem stanju. To je do celica nezadostno za dejanske potrebe ene najbolj važnih proizvodnih panog italijanskega gospodarstva. Na drugi strani pa ureditev takih tovarn zahteva znatna denarna sredstva, ki jih ne zmorejo v celoti razne družbe ali zasebniki, posebno če upoštevamo tveganje značaj proizvodnje. V spoznanju, da zainteresiranimi upravami je bila vnešena v proračunski predlog Ministrstva za kmetijstvo in gozdo, v poglavju izrednih izdatkov določba, ki določa v ta namen 10 milijonov dr. izplačilnih v dveh proračunskih razdobjih. Iz te vsote bodo dajali primerne prispevke, največ do 40% stroškov poljedelskim združenjem ali združenjem in agrarnim zavodom pa tudi industrijskim družbam, ki se obvezujejo zgraditi ohlajevalne in zamrzovalne naprave za sadje in zelenjavo v krajih, ki so najprimernejši. Vsi, ki bodo uživali podporo Ministrstva, bodo morali upoštevati cenike in pridelovalne pogoje, ki jih bo določilo Ministrstvo.

— Počastitev spomina italijanskih delavcev žrtv dela v Švici. L. 1906 je na stotine italijanskih delavcev sodelovalo pri gradnji Simpsonskega predora št. 1, ki bi naj z železniškim tirom povezal Valles in Bern. sk. kanton preko ogromnih kamenitih skladov Bernskih Alp. Dela so trajala 7 let: zaradi nesreč ali bolezni je umrlo 264 italijanskih delavcev. Večina jih je bila pokopanih blizu kraja, kjer stoji danes železniška postaja Goppenstein. Ob 20letnem jubileju otvoritve železniškega prometa na progi Bern-Lötschberg-Simplon l. 1933 je bila na Kanderstegu v prisotnosti italijanskega poslanika in večjega števila Italijanov, noč pletena svečanost v spomin žrtv tega važnega dela. Istega leta je izšla tudi pobuda, da se pokopališče v Goppensteinu popolnoma preuredi in prenove. Po 10 letih kaže, da bodo potrebna nova dela, da bo pokopališče še v naprej v dostojnem stanju. Dve trditvi iz Brige sta se sedaj obvezali, da bosta skrbeli zanj na svoje stroške do l. 1952. Renoviran je bil zid in v teku so druga dela.

— Zbornični proračunski odbor o ukrepih za dvig agrarne proizvodnje. Pred dnevi smo zabeležili predloge, ki jih je proračunski odbor Zbornice Fašijev in korporacij iznesel v poročilu o proračunu Ministrstva za kmetijstvo in gozdo v tejnji, da bi se dvignila agrarna proizvodnja v Italiji. Poročilo pa se peča še z nekaterimi drugimi panogami. Tako predlaga odbor za vrtnarstvo, naj bi se ustanovilo posebno preizkusno središče za paradižnike glede njihovih kakovosti kakor tudi glede obrambnega boja proti njihovim škodljivcem. Tudi pridelovanju sladkorne pese je potrebno posvetiti vso pozornost, tako da se proizvodnja čim bolj intenzivira. Na isti površini se morajo pridelati večje količine. Podobni uspehi so možni tudi v pridelovanju konoplje, bombaža, lanu in žoltnove.

— Seno — poslednji vagon, prispe v kratkem in ga lahko dobe člani društva »Mali gospodar« in člani »Zgoz« pri Splošni gospodarski zadrugi železničarjev, cesta Viktorja Emanuela III. (Bleiwelsova) 35-II. Namesto korenja je na zalogi manjša količina topinambura.

— Kunčice — zložljive, nove, enotnega tipa, ima stalno na zalogi »Zgoz«, Cesta Viktorja Emanuela III. (Bleiwelsova) 35-II.

— Za mrtvega proglašeno. Okrožno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega Vidic Maks, delavec, stanujoč v Ljubljani, pristojno v občini Trebnje. Leta 1919 je odšel na bojišče na Tirolsko in zadnje poročilo je prejel žena od njega v avgustu istega leta.

— Bivši švicarski poslanik v Beogradu umrl. 7. t. m. je umrl v Berlinu bivši švicarski poslanik v Beogradu minister dr. Pavel Steiner. Pokojnik je bil diplomatski zastopnik Švice v Beogradu od 1930 do aprila 1941. V burnih dneh v aprilu lanskega leta je prevzel zastopstvo nemških interesov v Beogradu.

— Rumunski novinarji v Zagrebu. V ponedeljek zvečer je prisel v Zagreb odposlanstvo rumunskih novinarjev pod vodstvom namestnika šefa tiskovnega oddelka pri rumunski vladi Oskarja Walterja Ciseka. Rumunski novinarji bodo ostali v Zagrebu več dni.

— Slovaki na Hrvaškem. Slovaški notranji minister se je mudil nedavno v Zagrebu, kjer se je razgovarjal z merodajnimi predstavniki hrvaških oblasti o položaju slovaške manjšine na Hrvaškem. Posledica teh razgovorov je bila, da je dobila Slovaška narodna manjšina na Hrvaškem svoj statut, ki ji zagotavlja nemoten razvoj v slovaškem duhu.

— Nov grob. V Ljubljani je umrl večeraj v pokopini znanilnik državnih železnic g. Leopold Friskovic. Pogreb bo jutri ob 16. iz kapelice Sv. Petra na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. Pokojniku blag spomin, težko prizadetim svojem naše iskreno sožalje.

— Pes je žrtvoval svoje življenje, da je rešil gospodarja. V reki Ticino pri Novari se je primiril razburljiv dogodek. 24letni Andrej Gazzolini je šel loviti ribe, četudi nima ribiške dovolilnice. Kar opazi moška, ki se mu bližata. Ker je menil, da gre za paznika ribolova, se je zbal in se je pognal v reko, da bi priplaval na drugo stran. Gazzolinu je sledil zvečer pes, na katerega se je opiral, ko so mu pošle moči. Ze je bil na tem, da utone, ko sta priplaval v bližino dotična moška in ga spravila nazaj na varno. Oba moška sta bila tudi ribiča, ki sta hotela Gazzolinu vprašati, kako je z ribolovom. Gazzolinu je pes, ki je ves čas trošil svoje moči za gospodarjevo rešitev, se je ob njegovi rešitvi ves izčrpal potopil.

— Nov župan v Forliju. Za forlitskega župana je bil imenovan dr. Renato Rossi, ki se je udeležil abesinske, španske in sedanje vojne. Je vojni invalid in je bil dvakrat ranjen.

— Med zdravico ga je zadela srčna kap. Vodja čuvajev milanskega pokopališča Vincenc Volpini je praznoval svoj 58. rojstni dan. Povabil je svoja prijatelja v neko gostilno v drevoredu Certosa na kupico vina. Ravno v hipu, ko so se dvignili, da nazdravijo slavlencu, se je nesrečni Volpini zgrudil na tla. Par trenutkov zatem je bil mrtev. Zadela ga je srčna kap.

Iz Ljubljane

— Iz živilski trg. Slabo vreme davi ni zadržalo številnih prodajalk, ki so pripeljele zopet res mnogo domače zelenjave. Na zelenjadem trgu je bilo živahno kakor sredi najbolj živahne sezone. Največ je motovila in spinace. Malo manj, vendar na izbiri zelene radica in regrata. Napredaj je tudi še nekaj rdečega radica. Berivke se ni mnogo, a dovolj je v primeru s povpraševanjem. Gospodinjje so danes kupovale bolj zelenjavo kakor med tednom. Lahko so izbirale med domačo in uvoženo zelenjavo, ki je je tudi mnogo. Tako je bilo danes precej tudi uvožene spinace, ki konkurira z domačo tudi po cenah. Danes je bilo napredaj še nekaj dobro ohranjenih zimskih jabolč, ki so šle naglo v denar. — Mese je bilo napredaj po 10 dkg na družinske člane.

— Razstava pri Ohsnelu podaljšana. Za umetnostno razstavo v Ohsnelovi galeriji na Gosposveti cesti vlada tako zanimanje, da se je izkazala potreba podaljšati do 26. t. m. Prvotno so nameravali razstavo še jutri zaključiti. Uspela dela naših priznanih umetnikov Hinka Smrekarja, Saše Santila, Maksima Gasparija, I. Sajevca in Franceta Smerduja, bodo torej še ves prihodnji teden izpostavljeni občinstvu na ogled. Zamudnike opozarjamo, naj izkoristijo redko priliko in si uspele umetnine ogledajo. Ogled dopoldne in popoldne.

— Iz zadnja dneva za oddajo radijskih aparatov, ki zanje lastniki niso vložili ali ne nameravajo vložiti prošnje na Kr. kvesturi, sta današnja sobota in jutrišnja nedelja. Pri rotovškem vratarju si torej takoj priskrbite številko in tiskovino z izjavo, ki jo mora lastnik sam vestno izpolniti in podpisati. S to izjavo boste prav naglo oddali aparat v zaboju v stari cukrarni na Poljanski nasipu št. 40, saj ne bo treba tam čakati, ker komisije za prevzem aparatov poslujejo na dan po 12 ur od 8. zjutraj do 20. zvečer. Opozarjamo pa, da bodo v nedeljo 19. t. m. prevzemali aparate samo od 8. do 14. ure. Kdor pa sam ne more prinesiti aparata, naj pošlje drugega z lastnoročno podpisano natančno izpolnjeno izjavo, ki jo je dobil pri vratarju leve hiše magistrata za vodnjakom. Kdor torej ne namerava vložiti ali še ni vložil prošnje na Kr. kvesturi, da sme obdržati svoj radijski sprejemnik, mora današnjo soboto ali najkasneje to nedeljo aparat oddati v stari cukrarni. Nikar ne odlašajte, ker so predpisi zelo strogi ter je vsak lastnik sam odgovoren, da odda aparat v shrambo mestni občini o pravem času. Nekateri tudi sprašujejo, če lahko pri trgovcih z radijskimi aparati oddajo svoje sprejemnike, zato jih pa opozarjamo, da sedaj aparate prevzema samo mestna občina, ker nosi vso odgovornost tudi tedaj, če bi bili aparati shranjeni pri trgovcih. Čakanja pri komisijah v stari cukrarni se ni treba bati, saj dopoldne in popoldne posluje po 7 komisij, ki so v njih tudi strokovnjaki za pregled in cenitev aparatov, a pri vsem prevzemanju radijskih sprejemnikov je zaposlenih 81 oseb, da gre prevzemanje aparatov zelo natančno in naglo od rok.

— Iz Merice so se spet pojavile na živilskem trgu, čeprav danes vsaka branjevka in prodajalka prav dobro ve, da je prodajanje na merice najstrožje prepovedano. Tudi gospodinjje dobro vedo za to prepoved, vendar pa kupujejo na merice in tako plačujejo zelenjavo tudi po 100 odstotkov nad najvišjo dopustno ceno. Zato je pa tudi gospodinjnam prepovedano kupovanje na merice, saj je preplačevanje in draženje blaga enako prepovedano, ko prodajanje nad najvišjimi cenami. Seveda pa prodajalke merice skrivajo pred tržnimi organi, ker vedo, da bi jim bile takoj zaplenjene, po vrhu bi bile pa še kaznovane. Opominjamo torej vse prodajalke in ku-

Giglio
lavo
da se

Il bucato immediato

Quando voi usate GIGLIO per il vostro bucato, bastano 10 minuti per gli indumenti delicati e 25 minuti per lavare quelli di colore. Durante la notte, mentre voi dormite, Giglio lava per voi la vostra biancheria.

Takoj operete

če uporabljate pri pranju GIGLIO, Zadozoreje 10 minut, da so oprane neke tkanine in 25 minut za barvane. Čez noč, ko vi spite, pere Giglio vaše perilo namesto vas.

GIGLIO
AUTOCUCATO ITALIANO
Indij. proizvod, pere sam!
INDUSTRIE AUTOM. L. BERNARDINI
BERGAMO

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATEA • TELEFON 22-41

Intimna ljubzenska drama mladega kiparja v barobni okolici samotnega jezera.

Vizija na jezeru

V glavnih vlogah:
Javor Pal — Klari Tolnay — Etis Smor

KINO UNION • TELEFON 22-21

Film iz življenja in delovanja vojne mornarice

Bela ladja

KINO SLOGA • TELEFON 27-30

Odlična muzikalna komedija G. V. Aleksandrova

Ves svet se smeje

V glavnih vlogi: Uteov, Orlova in Strelkova.

povalke, da je prodajanje na merice najstrožje prepovedano ter morajo zato vse prodajalke in prodajalci prodajati blago samo na tehtnico.

— Iz II. javna produkcija Glasbene akademije bo v ponedeljek ob 18. v veliki filharmonični dvorani. Spored, ki bo obsegal skladbe Čajkovskega, Prochazke, Novaka, Berikova, Pavčiča, Chopina, Donizettija, Verdieja, Schumannja in Weberja, bodo izvajali slušatelji in gojenci rektorja Trosta ter profesorjev Beteta, Janka in Antona Ravnika. Ang. Trostove, Darjana, Pfeifferja in Wistinghausove. Vstop proti spodu, ki stane za dijake 1 lro, za ostalo občinstvo pa 3 lire.

Sobota ob 18.30, nedelja ob 16.00 in 18.00 uri VESELI TEATER

— Iz Orgelski koncert. Jutri, v nedeljo zvečer, ob pol 7. uri bo v ljubljanski stolnici orgelski koncert z naslejnimi sporedom: I. Bassani; Larghetto, Pescetti; Allegro, Frescobaldi; Fuga, Bossi; Odršenje, Picchi; Pastorale, Conestrari; Allegretto festoro. II. Krek; Slavostna predgrda. Hladnik; Meditacija, Premr; Variacije na skrobno papeško himno, Sivici; Passacaglia, Ravnik; Graduale, Tomc; Fuga. Koncert bo izvajal profesor Stanko Premr. Vse posetnike opozarjamo, da se bo vršila predprodaja vsopnice za koncert od 18

ure dalje pri glavnem vrhu v ljubljansko stolnico. Tu je tudi vstop v cerkev. Stranska vrata ostanajo zaprta. Občinstvo prosimo da pravočasno zasede mesta v cerkvi. Sedeži bodo vsi numerirani. Začetek bo točno ob pol 7. uri. V teku sobote so vstopnice v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

— Iz Pri Prevodu vsa mesta zasedena. Na Prehranjevalni zavod se vedno prihajajo številne prošnje za službo. Ker pa so vsa mesta zasedena, ne bo mogoče v doglednem času namestiti nobenih novih moči. Zato se vsi morebitni reflektanti tem potom ponovno opozarjajo, naj ne računajo na zaposlitev pri Prehranjevalnem zavodu in naj ne vlagajo prošnji, ki bi se morale rešiti negativno.

KINO MOSTE

Se po naslovih vidne kvalitete našega sporeda. Film o kancem se danes govori v Ljubljani.

INTERMEZZO

in

MALIK GREHA

Boris Karloff

Ob delavnikih ob 17.30. V nedeljo ob 14. in 17.

— Iz Važno za ljubljanske izdajatelje listov, brošur, revij, kolektarjev itd. Po določilih taksnega in pristojbinskega pravilnika k tar. post. 8, točka 26 morajo radi točne izračunavanja in pobiranja oglasne takse vsi lastniki ali izdajatelji časnikov ali periodičnih časopisov izročiti ob prijavi brez takse davčni upravi po en izvod dnevnika ali periodičnih časnikov ali časopisov istega dne, katerega datum nosijo. V tej prijavi se mora točno označiti, koliko je oglasov in kakšne vrste so (do 20 cm², nad 20—56 cm², nad 50 do 100 cm², nad 100 do 400 in nad 400 cm² površine). Oglasna taksa se plača v gotovini pri davčni upravi isti dan ali preden se list, brošura, knjiga itd. odda v prodajo. Le dnevnik plačajo to takso desetdnevno. Ta taksa se plačuje za vsak oglas in za vsak dan, ko izide dotični oglas ne glede na to, koliko se natisne izvodov ene številke časnikov ali knjig. Kdor ne položi te takse ali ne pošlje časnikov ali drugih

knjig ali ne plačuje takse pravočasno, plača poleg redne oglasne takse še trikratno takso kot kazen.

— Iz Lastnike slik Matije Jane, ki so nastale pred letom 1914., prosi Narodna galerija, da ji te javijo pisмено, osebno ali po telefonu na št. 43-80. Narodna galerija bi potrebovala slike in podatke za umetnikovo retrospektivno razstavo, ki bo v nedeljo, 26. IV. t. l. v Jakopičevem paviljonu.

— Iz Refoško, pinot, verono in muškatelec toči gostilna Lovšin.

Mali oglasi

TRAJNO ONDULACIJO

izvršujem z najnovejšim »Fuva« aparatom, ki greje samo 4 do 5 minut. Uspeh: res lepe in trajne izizure zajamčen. — Frizerski salon Korun Ivan, Sv. Petra cesta 19.

ZGUBIL SEM

listnico z dokumenti. Najditelj naj obdrži vsebino denarja ca. lir 500.— in vrne dokumente na oglasni oddelek »Jutra«.

POHISTVO

po naročilu in vse vrste stolov izdelujem. Poltiram oprave in izvršujem vsa popravila najceneje. — Josip Zorman, Ljubljana, Breg 14. 1063

GRALCI, PEVCI, GOVORNIKI

ne pijo pred nastopom vina, pač pa — MEDICO, ki jim čisti sluznice. Pristno Ambrozevo medicino dobite le v Medarni, Ljubljana, Židovska ulica 6.

VASO ZEMLJO

dobro in poceni preorjem. — Naslov v upravi »Slov. Naroda«

PREMOG DRVA

I. Pogačnik LJUBLJANA

Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

Macchine apparecchi sollevamento S. A.

TORINO — CORSO ORBASSANO 132 — Tel. 31968

Macchinario — apparecchi sollevamento — utensileria e ferramenta — attrezzature da impresa — organi trasmissione — officina per riparazioni

Stroji — dvigala — potrebščine in železnina — opreme — transmisije — delavnica za popravila

Dal 15 al 30 aprile vengono emesse le nuove serie di

BUONI DEL TESORO NOVENNALI 5% A PREMI

Interessi e Premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97,50 per ogni cento lire di capitale nominale da versarsi sia in contanti che in cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 1 miliardo di Buoni concorre annualmente a n. 116 premi per un ammontare complessivo di L. 4.800.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Credito Commerciale, Milano — Banca Cattolica del Veneto — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Voviller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Bellinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudentio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risparmio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese;

Tutte le altre Casse di Risparmio, Banche e Banchieri, e Banche Popolari, iscritte alle Federazioni di Categoria, nonché gli Agenti di Cambio partecipanti alla Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio.

Od 15. do 30. aprila bodo emitirane nove serije

9 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIAMI

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: lir 97,50 za vsakih 100 lir nominalne glavnice, plačljivih ali v gotovini ali s kuponi, dopuščenimi za vpis. **PREMIJE:** Na vsako serijo 1 milijarde lir bonov odpade letno 116 premij v skupnem znesku 4.800.000 lir, ki se zredajo vsakih šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju, pod vodstvom zavoda Banca d'Italia:

Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banca d'Italia — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare Cooperativa Anonima di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali di Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà — La Fondiaria Compagnia di Assicurazioni Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio;

Credito Commerciale, Milano — Banca Cattolica del Veneto — Banca Toscana — Banca Agricola Milanese — Banca Provinciale Lombarda — Banco di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Voviller — Credito Industriale, Venezia — Credito Romagnolo — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Banca Bellinzaghi — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banco S. Paolo, Brescia — Banca Gaudentio Sella & C., Biella — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banco Alto Milanese — Banca di Calabria;

Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca Popolare, Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risparmio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese;

Vse ostale hranilnice, banke, bančniki in ljudske posojilnice, ki so vključene v Zvezni bančni kategorije, kakor tudi menjalnični agenti, ki so člani družbe »Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio«.

Kaj vse morate vedeti,

če sadite krompir — Gnojenje, tla, seme, rezanje in razkuževanje gomoljev, v kakšni razdalji in globini sadimo

Ljubljana, 17. aprila.

Marsikdo misli, da je pridelovanje krompirja zelo preprosto in da se novinec ni treba nič učiti. Da je pa v resnici prava umetnost, so se mnogi meščani lahko prepričali lani. Vsi sicer nočejo priznati, da so sami največ grešili in da ni bila kriva vsega sama slaba zemlja, hladno vreme in slabo seme. Mnogi se pa tudi spuščajo precej daleč v teorijo. Meščani tudi delajo na svojih vrtovih s knjgo v roki: v levici knjiga, v desnici lopata. Tola vse učenosti ni mogoče prebiti, ko je že čas praktičnega dela. Površno knjižno, papirnato znanje, novina prav lahko zapelje, ker prevleče slepo verjame v vse, kar je napisano. Če hočemo spregovoriti ob tej priliki o sadenju krompirja in kar je s tem delom v zvezi, ne smete misliti, da vam bomo lahko nudili vsa potrebna navodila, ki bi se jih naj posluževali novinec. Navodil samih na sebi ne dajemo. To prepuščamo strokovnjakom, pač pa hočemo povedati, kaj pravijo strokovnjaki o sadenju krompirja. Seveda pa ni mogoče izbrati dovolj strokovne literature, kakor se tudi ne moremo spuščati v podrobno razpravljanje, v čem se strokovnjaki razhajajo.

Krompirju je treba dobro gnojiti

Krompir zelo izčrpa zemljo. Če pa naj rastlina prejme iz zemlje dovolj hranilnih snovi, moramo dobro gnojiti. V mestih je težava z gnojenjem, ker primanjkuje hlevskega gnoja. S samim umetnim gnojilom ne moremo primeroma izboljšati zemlje. Krompir spada med tako zvane kaljeve rastline, to se pravi, da potrebuje za tvorbo hranilnih snovi, ogjivnih vodonov (škroba) mnogo kalja. Vedeti morate, da je potrebno za pridelek 100 stotov krompirja (gomoljev) in 40 q krompirjeve 94 kg kalja. Vendar pa s tem ni rečeno, da je dovolj, če gnojimo le z umetnim gnojilom, n. pr. kalijevo soljo. Gnojenje s hlevskim gnojem je neobhodno potrebno. S hlevskim gnojem izboljšamo fizikalne lastnosti zemlje in ji dajemo organske snovi. Na ha zemlji je potrebno 10 200 stotov hlevskega gnoja, ki pa mora biti zrel, ne svež. Toda vedeti moramo tudi, da je krompirju treba gnojiti že jeseni, ko moramo podorati gnoj. Ni pa tudi še prepozno, če je gnoj res dozorel in če ga podorimo zgodaj spomladi. Glavno je, da se hranilne snovi dovolj zgodaj razkroje v zemlji, tako da jih krompir lahko začne črpati. Če je zemlja spočita, bogata na hranilnih snoveh, je dovolj gnojenje s samim hlevskim gnojem. Izčrpana zemlja pa zahteva še umetna gnojila, predvsem kaljeva tu in tam so pa potrebna tudi dušična in fosforna gnojila. Če nimamo hlevskega gnoja, ga lahko dobro nadomestimo z zelenim gnojenjem z dodatkom kalja in fosforne kisline. Vendar to velja predvsem za lahke pešene zemlje. Vedeti moramo, da zeleno gnojenje da zemlji humus in dušik, ne pa tudi kalja in fosforne kisline. Vsekakor je v splošnem glavno gnojilo za krompir hlevski gnoj. Če gnojimo s samimi umetnimi gnojili, ne smemo nikar pričakovati takih lepih uspehov, kakor če gnojimo s hlevskim gnojem. Pri 200 stotih hlevskega gnoja na ha je potrebno dodati še 100 do 130 kg kalja. Rastlina ga izkoristi do 60%. Kolikor ga se potrebuje, ga vzame iz same zemlje. Če gnojimo z umetnimi gnojili, jih moramo znati tudi primeroma uporabljati. Uporabljamo 40% kalijevo sol, ki jo kaže potrositi že jeseni ali vsaj zgodaj spomladi. Kaljeva sol vsebuje kalij v obliki kalijevega klorida. Klor krompirju ne prija, zato je potrebno potrositi kaljevo sol čim prej, da dež izpere klor iz zemlje. Kalij pa dajemo zemlji tudi s kalijevim 48 do 50% sulfatom. Vendar ga uporabljamo manj, ker je lažji, pa tudi kupiti ga ne moremo vedno. Vedeti moramo, da s kalijevim sulfatom gnojimo neposredno pred saditvijo krompirja in ne prej kakor s kalijevo soljo. Koliko kaljeve soli je treba za gnojenje? Navedli smo razmerje med hlevskim gnojem in kalijevo soljo kot dodatkom. Lahke zemlje vsebujejo manj kalja, zato je potrebno tem močnejše gnojenje s kalijevimi gnojili. Na hektar zemlje je priporočljivo dodati celo 150 do 200 kg kaljeve soli. Pri zelenem gnojenju moramo porabiti še več kaljevih gnojil, kakor seveda tudi, če gnojimo s samimi umetnimi gnojili. Strokovnjaki priporočajo na hektar 200 do 400 kg kaljevih gnojil. Ta gnojila so potrebna zlasti na barskih tleh (strokovnjaki razlikujejo med barskimi in barjanskimi tlemi), kjer najbolj primanjkuje kalja. Dobro je tudi, da veste, koliko dušika potrebuje krompir. Pozni krompir sprejema hranilne snovi od maja do septembra, zgodnji pa že od maja, zato pa le do julija. Vidimo, da je poznemu krompirju določa izkoristitja in hranilnih snovi sorazmerno dolga, mnogo daljša

kakor pri zgodnjem. Zato pa tudi pozni krompir prej izčrpa dušik iz hlevskega gnoja ali iz zelenega gnoja in če te hranilne snovi ni dovolj v gnoju, ga išče še v sami zemlji, odtod mu ga moramo dodati v obliki umetnih dušičnih gnojil. Priporočljivo je dodati 100 do 150 kg dušičnih gnojil na ha zemlji, pri samem gnojenju z umetnimi gnojili pa 200 do 300 kg apnenega dušika. Naj še omenimo, da je za tvorbo 100 q gomoljev in 40 kg krompirjeve potrebne 21 kg fosforne kisline. Od 200 q hlevskega gnoja pa zemlja prejme celo 50 do 60 kg fosforne kisline. Na težjih zemljah gnojimo s superfosfatom, na lažjih pa s kostno moko.

Priprava zemlje

Morda imajo meščani prav, če mislijo, da je za pridelovanje krompirja glavno prekopavanje zemlje. S tem sicer še ni upravičeno vse delo, toda če je zemlja dobro obdelana, pomeni ta dober začetek skoraj polovico dela. Sprevideli ste, da je pa treba tudi dobro gnojiti. Toda skoraj prav tako pomembno kakor gnojenje je, da je zemlja zrahljana čim globlje. Morda ne veste, da korenine krompirja segajo celo do 120 cm globoko. Čim globlje je zrahljana zemlja, iz tem debelejša plasti krompir črpa hranilne snovi. Zemlja bi naj bila zrahljana do 40 cm globoko, kakor priporočajo nekateri strokovnjaki. Ne moti naj vas pa, da nekateri strokovnjaki ne svetujejo globokega oranja ali prekopavanja zemlje. Da ni enotnosti v tem pogledu, nam postane jasno, ko vemo, da ni vseeno, ali krompir pridelujemo v težki nepropustni ali rahli, peščeni zemlji. Prav tako ni vseeno, ali je podnebje mokro ali suho. V pokrajinah, kjer nastopa suša in zlasti, kjer rodovitna plast zemlje ni posebno debela, je priporočljivo obdelovanje čim globlje. Mokra zemlja in v deževnih, hladnih pokrajinah ne zahteva posebno globokega rahljanja.

Pogoji dobrega pridelka

Ideal je, da je zemlja rahla, lahka, rodovitna, brez plevela. Krompirju najbolj prija peščena in lažja ilovnata zemlja, dobro propustna, zračna, bogata na organskih snoveh. Ena in ista vrsta krompirja nima tudi velike enakega okusa, če je bil krompir pridelan na lahki, peščeni, rodovitni zemlji, je mnogo boljše okusa. Zato tudi kaže pridelovati krompir za živež v takšni zemlji, za industrijski krompir, ki ga pridelujejo predvsem zaradi produkcije škroba, pa lahko uporabimo tudi težko zemljo. Na težkih vlažnih apnenih zemljah zlasti če je rodovitna plast tanka, krompir slabo rodi. Toda tudi sama še tako lahka zemlja ne more sama delati čudežev. Pogoj je, da so tudi podnebne razmere ugodne. Najprimernejše podnebje za pridelovanje krompirja je zmerno suho, to se pravi ne presuho, pa tudi ne prevlažno. Pri nas ni idealno podnebje za pridelovanje krompirja, zlasti ne za zgodnji krompir. Letina je navadno slaba, če je pomlad hladna in deževna. Krompir zastane in se počasi razvija, napadajo ga tudi bolj škodljivci. Tako je bila slaba letna, ker je bila hladna in deževna pomlad. Zavešča so se pa tudi zelo pomladna dela, tako da so mnogi sadili krompir pozno. Če bi bilo poletje dovolj toplo, bi ne bilo prepozno za sajenje tudi v prvi polovici maja, toda tudi pozneje je bilo dolgo hladno in precej mokro vreme. Krompir potrebuje za svoj razvoj skupno 2000 do 3000° toplote v svoji razvojni dobi, da dozori. Če bi sestili temperaturo posameznih dni vegetacijske dobe krompirja lani, bi spreviedli, da je bilo prehladno in premokro vreme.

Kakšno biti seme

Zdaj ne moremo biti preveč izbirci. Kakšen semenski krompir imamo, takšnega je pač treba saditi. Ne moremo se ozirati na vrste, ne na to, katera zemlja bi boje prijala posameznim vrstam. Ne zdi se tudi tako važno, ali je bil semenski krompir dobro shranjen in ne pripisujejo posebnega pomena tudi, kakšne klice ali kalj je pogljal krompir. To je pa vendar vse važno. Če stremimo, da bi pridelali čim več z njim, se menda tudi ne bi smela spuščati v razpravo, ali naj sadimo cel krompir ali narezan na kose (režnje). Nekateri strokovnjaki odsvetujejo rezanje krompirja, zlasti na premale režnje. Če pa že razkosamo gomolje, bi režnje ne smeli tehtati manj kakor 50 do 60 gr pri zgodnjem krompirju, pri vrstah (srednjih), ki zore malo pozneje, 80 do 100 gr in pri poznem 120 do 10 gr. Zopet drugi strokovnjaki, ki so sicer v manjšini, ne nasprotujejo razrezavanju semenskega krompirja. V nekem kmetijskem preiskovalšču so dognali že pred desetletji, da je na zelo male režnje razrezani krompir v teži 10 gr

dal celo mnogo več pridelka kakor iz nerazrezanih kosov ali iz mnogo težjih režnjev. Tudi mnogi pridelovalci vedo, da ni bilo včasih nič manj pridelka, ko so morali saditi male režnje. Letos bodo ljudje nedvomno varčevali s krompirjem in ga rezali na male kose. Strokovnjaki trde, da je to zelo škodljivo, češ, prav zaradi tega se je krompir izrodil, da tako slabo rodi in da je manj odporen proti boleznim. Polikusi so dokazali, da najdobjeji gomolji v primeri s skupno težo semenskega krompirja dajo največ pridelka. Strokovnjaki v splošnem priporočajo, če sadimo cele gomolje, da izberemo srednje debele. Nizozemci, ki so mojstri v pridelovanju krompirja, tudi razrezujejo krompir za seme. Izberejo takšne gomolje, da jih razrežejo na dvoje. Toda puste oba kosa skupaj nekaj dni pred saditvijo, da se tako rane zacelijo in da ni več nevarnosti okuženja krompirja. Strokovnjaki v splošnem priporočajo, la krompir razrežemo nekaj dni pred saditvijo in ne neposredno pred njo, da se rane zacelijo. Da je priporočljivo tudi razkuževanje gomoljev pred saditvijo. Po nekem navodilu bi bilo treba že 5 tednov pred saditvijo razkužiti semenski

krompir v 2% bordski brozgi. Namakati ga je treba 24 ur, potem pa oprati in sušiti. Torej precej komedij, ki jih bo najbrž marsikdo opustil.

Kako sadimo

Meščani tu vprašajo, kako je treba saditi krompir. Globoko ali plitvo, redko ali gosto? Predvsem: plitvo, ne pregloboko! Če boste rezali krompir, je najbolje, da narežete podolgovate režnje, ne pa povprečne. Sadil jih boste v jamice prej skopane, ali pa pod motiko. Vrste, ki bujno rasto, kar velja zlasti za pozni krompir, kaže saditi bolj redko. Če se sadi krompir najbolj redko, naj bo razdalja 40 do 50 cm od režnja do režnja in 60 do 70 cm od reda do reda. Zgodnje vrste sadimo bolj gosto, po 30 do 50 cm med gomolji in po 25 do 30 cm med vrstami. V prvem primeru bodo na kvadratnem metru zemlje 3 do 4 rastline, v drugem pa jih bo 6 do 10. Na hektar zemlje poabimo v prvem primeru 3.000 kosov v teži po 120 gr, kar la 39 stotov, v drugem primeru 60.000 kosov po 40 gr, skupaj 24 q. Sadimo v globino od 8 do 20 cm. V suhem podnebju v lahki zemlji lahko sadimo 20 cm globoko, v našem podnebju pa kaže saditi mnogo bolj plitvo. Vendar je 10 cm navadno že preplitvo, če je zemlja težja, ilovnata, ker se zgornja plast posuši. Toliko le za splošno orientacijo za sajenje krompirja novincem. Kdor pa ima že kaj izkušenj, se bo seveda ravnal predvsem po njih.

Kirurgija v sedanji vojni

Predavanje prof. Sauerbrucha na sestanku inozemskih novinarjev v Berlinu

Svetovno znani kirurg prof. Sauerbruch je predaval na sestanku inozemskih novinarjev v Berlinu o kirurgiji med vojno. Najpogostejši primeri so izguba ene ali druge roke in v takem primeru ne gre samo za to, da kirurg pritrdi invalidno umetno roko, temveč da je ta roka tudi gibljiva. Z drugimi besedami ranjenec naj postane čim manj odvisen od tuje pomoči in zopet s obojen za delo. Že slovača »željezna roka« vitez Götza von Berlichingena je bila opremljena s prožinami, ki so držale prste skrite, dočim je bil na robu roke gumb in če je vitez udaril po mizli, so se prožine sprostile in pest odprla.

Misel pritegniti preostale mišice odtrgane roke k souvelovanju pri stiskanju in odpiranju umetne dlani ni nova, saj izvir od šef-kirurga Napoleona I leta 1858. Je pa prišel neki italijanski fiziolog sam na isto idejo, samo da je hotel neštete mišice polakti, ki premikajo prste, kio vsakega posameznika prešiti v penljo, molec iz šule premakla mehanizem vsakega posameznega prsta. Potem ko je mo er na kirurgija ugotovila, da odpade 95% vseh kietnej roke na stiskanje in odpiranje dlani, s prsti, se je lotila združevanja vseh stikalnih in izprožilnih mišic pod akti. Problem je bil samo v tem, da se mišice krepko in brez poškodbe povežejo z mehanizmom umetne roke. To se zgodi na p av tako enostaven kakor genijalen način potom kanala skozi mišični obod, pokrit znotraj z naravno kožo. Da dosežemo to, odrežemo trikotni kosček kože nad ločnim mestom na treh straneh, jo zvijemo kakor cigaretni papir, potisnemo skozi obod mišice in pršujemo, z drugača dela tel sa prenesemo kožo tja, kjer smo jo odrezali.

To se zdi sicer zelo enostavno, venar pa odloča samo čit na koncu pristov dobrega kirurga o dolžini širini in legi kožne cevke, sicer se operacija ne posreči. Splošno rečemo, da se posreči 75% takih operacij. Čudno je, da ima človek razvil umetni roki občutek kakor da prijemlje stvari s pravo roko. Očitno nastane občutek prijemanja česa trgega ali mehkega ne potom koncev živca na prstih, temveč po meri krčenja ali iztegovanja ročn h

mišice. Spreten človek, ki mu je bila amputirana roka, lahko s pinceto pobere živalico. Če je bil amputiran tulj del nadlakti, je potrebna še posebna naprava okrog prsnega koša in ramen, da se lahko z gibanjem rame roka upogiba ali suče. Moderna kirurgija je tako napredovala, da lahko presadi kosti iz stegna pod koleno ali iz nadlakti v podlaket.

Tudi v sedanji vojni n'so redki primeri, da mora kirurg odstraniti iz srca kroglo ali drobce granate. Redki pa tudi niso primeri, ko take rane ne povzročajo nobenih težav. Zato se o ločilo kirurgi za operacijo samo če toži ranjenec o bolečinah. Veliko spretnost mora pokazati kirurg v primerih, ko je krogla pretrgala stoačno steno velike žile dovodnice in odvodnice, tako da se pretaka kri iz ene v drugo. Nekaj izrednega so tudi primeri, ko prodre krogla pod površino prsnega koša navzdol in izstopi v višini trebušne mrene, ki počti, tako da prodre drobce v prsno votlino. Pa tudi v takih primerih zna moderna kirurgija pomagati.

Prof. dr. Sauerbruch je zaključil svoje zanimivo predavanje z željo, da bi izkušnje sedanje vojne pomagale napredku v mirnem času.

Madžarska zunanja trgovina

Madžarski osrednji statistični urad objavlja podatke o zunanji trgovini v lanskem letu. Trgovina z inozemstvom se je v vsakem pogledu razvijala ugodno. Vrednost uvoza je narasla za 21%, izvoza pa za 53%. Tako je madžarska zunanja trgovina lani le malo zaostajala za »ekordno v letu 1930. Vrednost uvoza je znašala 730.000 000 pengő, izvoza pa 791 milijonov. Tu igra seveda svojo vlogo tudi zvišanje cen, vendar pa kaže bilanca madžarske zunanje trgovine pozitivno gospodarskega dela.

Glavna odjemalca Madžarske sta bila seveda Italija in Nemčija. Nemčija je udeležena na Madžarskem izvozu s 60%, Italija pa s 14%. Nemški uvoz na Madžarsko znaša 58, italijanski pa 20%. Nemška udeležba na madžarski zunanji trgovini se je zopet znatno povečala. Bilanca madžarske zunanje trgovine je zgovoren primer za to, kako neutemeljeno so vse trditve, da Nemčija sicer kupuje blago v jugovzhodnih državah sama jim pa ničesar ne dobavlja. Madžarska je znatno povečala trgovino s Turčijo, Švico in Švedsko. Njen izvoz v Švico se je podvojil. Bilanca madžarske zunanje trgovine končno tudi dokazuje »kako se je tudi drugim evropskim državam posrečilo prenesti svojo prej v prekomorske države usmerjeno trgovino na Evropo samo.

Protektoratu primanjkuje učiteljev nemščine

Na čeških višjih šolah, učiteljskih in strokovnih šolah se čuti vedno večja potreba po učiteljih nemščine. Prosветne oblasti si pomagajo tako, da so dovolile bivšim

češkim študentom polagati izpite pred izpitnimi komisijami na višjih nemških šolah. Pogoj je, da so imeli ob času, ko so se zapirle višje šole, pravico do polaganja učiteljskega izpita, da so se bili že prijavili, ali pa da spada nemščina v njihovo stroko.

Sneg in nalivi v Španiji

V mnogih predelih Španije majo spet zimo. Pokrajina Teruel je vsa pokrita s snegom. Po nekaterih predelih imajo zimsko temperaturo. Drugod spet so nalivi. Zaradi neprekinjene plohe in nalivov se je v Barceloni zrušila hiša, kamor se je zateklo več ciganskih družin. Pod ruševinami so našli tri mrtve cigane in dva težko ranjena.

Smrt znamenitega španskega slikarja

Znamenitega španskega slikarja José Morena Carbonera ni več. Umrli je, potem ko je doživel lepo starost 32 let. Njegovo truplo so prepeljali iz Madrida v rojstni kraj Malaga, kjer bo pokopano. José Moreno Carbonero je bil član akademije lepih umetnosti v San Fernandu. Bil je tvorcel številnih slikarskih umetnin, ki so razvrščene po glavnih španskih galerijah.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11					
12		13		14			
15		16		17			
18			19		20		21
22				23		24	
	25				26		
27		28					29
30	31		32				
33		34		35			
36			37		38		
39				40		41	
42				43	44		45
	46		47		48		49
50					51		

Besede pomenijo

Vodoravno: 2. mesto na Spodnjem štajerskem, 9. igralna karta, 11. svetopisemska ženska oseba, 12. vodna žival, bolezen, 14. velik lesen zaboj (primorsko narečje), 15. bog muslimanov, 17. del živalskega telesa, 18. zgodnji, predčasn, 20. ljudska nitainca, 22. gojitelj zaradi zabave in sporta, 24. vzklík, 25. pripadnik srednjeveškega germanskega plemena, 28. tuje žensko krstno ime, 30. nemška kraljica za delniško oružbo, 32. kralj Gotov, 33. sport, 35. zemlja obdana okoli in okoli z morjem (dvoj.), 36. kajnov brat, 38. prvi človek, 39. kupno sredstvo, 41. konj (turško), 42. pivo (angleško), 43. pesem, 45. veznik, 47. prebivalec Prednje Azije, 50. znamenje, označba, 51. premog.

Navpično: 1. vojaška revija, pregled, 3. površinska mera, 4. pregovor, 5. vrsta naših cigaret, 6. jezen, divjil, 7. umit, osvoben v vodi, 8. zgoden, 10. mesni izdelek, 13. mesto v zapadnem delu grške Tracije ob Egejskem morju, 16. ime za žensko, zaposleno v stari Grčiji v javni hiši, 19. veliko, precej, 21. hodim, stopam, 23. trgovski popust (dvoj.), 26. nepazljiv, neurejen, neroden človek, 27. pesem, 29. gladiti z železom perilo in obleko, 31. vrsta preproge, 34. rimska boginja, 37. italijanski spornik, 40. velika evropska reka, 44. obrtnik, 46. del obraza, 48. veznik (pesniška oblika), 49. kaj (češko).

Rešitev zadnje križanke

Vodoravno: 1. molitev, 8. eden, 9. Lika, 10. minaret, 12. ono, 13. Agata, 15. Bazilij, 17. Adam, 19. ječa, 20. nu, 21. Azana, 23. dreta, 25. te, 27. umre, 28. Obril, 30. mikrobi, 32. te, 33. Ra, 34. sn, 35. Zoran, 37. iti, 38. ar, 39. banjaz, 41. doma, 42. la, 43. epiteto, 46. lanen, 47. sen, 49. atentat. Navpično: 1. memorandum, 2. Odin, 3. tenoba, 4. ina, 5. elegija, 6. vitalen, 7. Malaja, 11. raz, 14. tlati, 16. amater, 18. Durmator, 22. za, 24. erker, 26. Eriinja, 28. oba, 29. bi, 31. ornament, 34. stalne, 35. zabela, 36. aboten, 37. iz, 40. nat, 41. dine, 44. Pat, 45. ost, 48. ne.

B. Perovnje

Dr. Torridon igra za vse

Roman

Na pragu pa je obstala kakor vkopana.

V sobi je gorela luč, in ko je odprla vrata, je zagledala za pisalno mizo Lionela, ki je prej očitno sedel s hrbtno proti vratom ter si na pokrovu tobacnice okrajal cigareto. Ta mah se je sunkoma obrnil, izpustil tobacnico in pograbil tiaro, vso iskreno se od demantov, ki je ležala na pisalni mizi.

Hotel jo je skriti za hrbet, ali po Marijinem obrazu je spoznal, da ni več časa. Ustnice so se mu skrivile; počasi je stopil proti Mariji, in njegov obraz je bil tak, da se je mladenka zgrozila.

Zbežala je, prhnila v obupen beg in slišala, kako so se vrata delovne sobe treskoma zaloputnila in kako se je ključ obrnil v ključavnici. Nato se je vrgla v posteljo ter s suhim grlom in razbijajočim srcem vznak ležala do zore.

Skoraj prepričana je bila, da je tiara, ki jo je bila videla na Lionelovi pisalni mizi, prav tista, ki je krasila pobarvane lase gospe Lariosove.

Vso gotovost pa je dobila dva dni pozneje, ko je žitla, da je bila tiara ukradena v Lariosovi vili na Cap Martinu. Kot storila so listi navaľali nekoga tatu, ki se je bil z zeleno kreda podpisal na steno: LE FENDU.

Lionel ji ni rekel o tej reči ničesar več.

Marijinih skrbi zaradi tega pa ni bilo konec. Stori la je bila, kar se ji je zdelo prav ... in se mahoma sama znašla v pasti.

XVIII. poglavje NEGOTOVOST

Da, Marija je bila nazadnje zamrzila to sobo. »Soleil et Ombre« ji je bil postal takšna mōra in takšna ječa, da je komaj čakala dne, ko bi mu mogla za zmerom obrniti hrbet.

Prepričana je bila tudi, da sovraži doktorja Roya Torridona.

Njegovo nepričakovano potavljenje v parku pri »Soleil et Ombre«, ko je mislila, da se vozi z »Ranporom« nekaj sto milj daleč od nje, je bilo zanjo udarec. Toda njena edina skrb je bila tisti mah, kako bi dala vsemu, kar je doktor videl in slišal, verjetno in preprosto lice.

»Za vsako ceno mu je treba izbiti iz glave misel, da se pleče v »Soleil et Ombre« nekaj, kar ni v redu« je sklenila sama pri sebi.

Po tem, kar ji je bil rekel zastran steklenih vrat, in po namigu, da je bilo njeno tajno svidenje opaženo, je morala zbrati vse pogum, da se je vrnila v hišo. To je morala storiti, da si ne bi Torridon vtepel v glavo, da gre pri »Soleil et Ombre« za kakšno količak resno skrivnost. Stori la je torej: in zgodilo se ni nič.

Lionelovo vedenje naslednji dan ni kazalo, da bi kaj vedel o njenem nočnem sestanku. Toda dekle

se je bilo začelo vpraševati, kakšen tajnsten opravke je prav za prav imel doktor Torridon v hišni okolici. Rekel ji je bil, da si je hotel samo ogledati vilo, ker je ura že prekasna za obisk.

Vse to je utegnito biti res ... a vendar je bilo nekam čudno. In razen tega je se moral Roy Torridon na moč oprezno prikrasti v ta okoliš, da je videl, kar je bil videl, in slišal, kar je bil slišal, ne da bi izdal svojo navzočnost.

Spricho vsega, kar je vedela, je Mariji nagon samohrane branil zaupati komur si bodi. Za nič se ne bi bila upala ravnati drugače. In kolj ko je pre-mišljevala o tem, manj všeč ji je bilo njeno polnočno srečanje s Torridonom. Zakaj se je bil mladi mož tako nepričakovano odločil, da zapusti »Ranpor« in gre na suho?

Tisti dogodek s človekom, ki je bil padel v morje, se ji je zdel nekam čuden. V prvem trenutku ni mislila na to, da bi utegnili biti Lionel v kaki zvezi z njim. Polagoma pa, ko je pristevala eno k drugemu — namen, ki ga je domnevala za Lionelovim potovanjem v Egipt; kapitanova vprašanja; to, da je bil Lionel, ki je pogosto ostajal sam, nedvomno v podpalubju, ko je nastal poplah — je jela misliti drugače.

Nehote se je vpraševala, ali ni Torrido nov nenadni sklep, da zapusti »Ranpor«, in njegovo presenetljivo nočno potavljanje v bližnji okolici »Soleil et Ombre« v zvezi s tem, kar se je bilo zgodilo na »Ranporu«.

»Pa ne, da bi bil opazil na »Ranporu« kaj takega,

kar bi ga bilo napotilo, da zalezuje Lionela? Da bi bil radi tega zapustil ladjo? Je mar prišel semkaj z namenom, da ga bo nadzoroval?»

In kolikanj se mu je potem mudilo, da bi jo spravil s seboj v Nizzo? Tolikanj, da je Marija nazadnje že ugibala, ali si ti tiste reči s steklenimi vrati samo izmislil, da bi jo laže pregovoril?

Mogoče je bilo.

Marija je najprej hotela iti drugi dan k njemu. Opozila je bila, da ne verjame njenim pojasnilom, in se namenila, da mu natveže kaj prepričevalnejšega. Potem pa, ker ni imela zanesljivega upanja v uspeh, se je odločila za nova taktiko: onemogočiti mu nadaljeje vpraševanje s tem, da ga ohladi in odbije od sebe.

Izlet v Monte Carlo ji je ponudil priliko za to. Omogočil ji je tudi, da je ta čas, ko so vsi drugi igrali, za eno uro neopaženo zapustila kazino ter se v nekem mirnem restoranu na Rue de la Scala sešla s lastnikom močnega Bugattija ...

Novica o Torridonovih biserih je bila za Marijo nov udarec. Ni si je mogla raztolmačiti. Zalegla pa je toliko, da se je povečala njeno nezaupanje do mladega zdravnika. To, da si je z Lionelovo pomočjo najel vilo in vzel Jožefa Fahyja za slugo, je nikakor ni potolažilo.

Hinavskega in gladkega Jožefa ni mogla Marija nikoli trpeti. Prav nič ni dvomila, da bi vse povedal, če bi ga kdo spretno izpraševal, in sumila je, da ga je Torridon prav s tem namenom vzel v svojo službo.